

Skog & Ekonomi

NYHETER FRÅN DANSKE BANK

Sågverkens låga lönsamhet

Sågverken är helt avgörande för både svenska skogsägare och pappers- och massaindustrin. Utan effektiva sågverk, ingen betalningsförmåga för timmer. Dessutom skulle industrin få svårt att få fram virke ur skogen i samma utsträckning som idag. Trots detta kämpar sågverkssektorn med låg lönsamhet. En genomgång av de tjugo största svenska sågverksbolagen visar att sektorn har haft en genomsnittlig rörelsemarginal på 3,9 %. Ser man på prisutvecklingen för sågverksindustrin ser den inte heller särskilt imponerande ut, i synnerhet jämfört med andra byggvaror som cement och stål. Vad beror detta på? Vi går igenom de möjliga orsakerna. Läs mer på sidan 2.

Trä- och massamarknaderna vänder

Under 2019 föll priserna på massa- och trävaror kraftigt i takt med det ökade utbudet och inbromsningen på flera exportmarknader. Nu har det vänt. De flesta vi har talat med menar att marknaden har bottnat och att priserna nu är på väg upp eller snart kommer att vända. På massamarknaden har producenter annonserat prishöjningar på långfibrig sulfatmassa med \$40 per ton. För sågade trävaror talar vissa producenter om högre priser på bättre kvaliteter av furu medan priserna på gran har planat ut på låga nivåer. Effekterna av coronaviruset är dock ett orosmoln. Läs mer på sidan 4.

Lägre utbud

Både sågvaru- och massamarknaden präglas av utbudsbegränsningar. En anledning är det milda vädret i Europa. En annan är coronaviruset som inte bara har begränsat rysk export av timmer till Kina, utan också skapat en begynnande brist på returcontainrar för export från Europa till Asien. I Kanada börjar vi se effekterna av ett decennium med granbarkborrar och både sågverk samt massabruk i British Columbia drar ned produktionen på grund av virkesbrist. Läs mer på sidan 6.

2 Temaartikel:

- Sågverken är skogens motor

4 Massamarknaden

- Massamarknaden och coronaviruset

5 Banken analyserar trävarumarknader

- Försiktig optimism
- USA allt mer intressant

7 Timmer & Massaved

- Stabil virkesmarknad med flera osäkerhetsfaktorer
- Inga överskott på färskt timmer

8 Råd till skogsägarna

- Skall man avverka eller vänta?
- Bråttom med höstens barkborre-skadade skog

9 Kända profiler ger sin syn på

- virkesmarknaden
- Måns Johansson, koncernchef, Vida: "USA sticker ut som vår bästa marknad och exporten till USA från Europa har varit avgörande för att balansera marknaden och skapa ett pristryck uppåt."

10 Fastighetsmarknaden

- Prisrekord på skogsfastighetsmarknaden helåret 2019.

11 Ränta & Valuta

- Corona - nytt osäkerhetsmoment

Här kommer ett nytt nummer av nyhetsbrevet Skog & Ekonomi där vi serverar aktuell information från kända aktörer inom näringen, ger handfasta tips till dig som skogsägare och presenterar en ekonomisk analys av läget för skog och skogsprodukter. För dig som ännu inte är prenumerant, anmäl dig på www.danskebank.se/skog-och-lantbruk

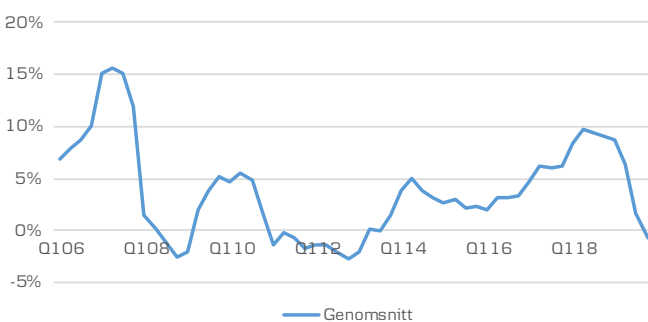
Temaartikel

Sågverken är skogens motor

Sågverken är avgörande för skogsägarnas intäkter och värdet på skogen. Det är sågverken som betalar bäst och är nyckeln för att driva virke till massaindustrin och vidare till annan förädling. Ska Sverige utveckla nya gröna industrier – biodiesel, kemikalier och material – bygger det på att det finns storskaliga virkesflöden med sågverken i grunden. Effektiva sågverk är i mångt och mycket nyckeln till att svenska virkespriser och priser på skogsmark är bland de högsta i världen. Men hur ser då sågverkens lönsamhet och förmåga att produktutveckla och höja sina priser ut?

Vi börjar med lönsamheten. Vi har gjort en sammanställning av rörelsemarginaler för de tjugo största svenska sågverksföretagen sedan 2006 utifrån material som revisionsföretaget PWC har tagit fram. Den visar att branschen haft en genomsnittlig rörelsemarginal på 3,9 %. Se figur 1. Det finns visserligen en rejäl spridning mellan de minst och de mest lönsamma företagen och marginalerna för enskilda sågverksföretag påverkas säkerligen av om de även har andra verksamheter. Men, de allra flesta företagen ligger kring 3 % genomsnittlig rörelsemarginal under perioden.

Figur 1. Rörelsemarginal svenska sågverg

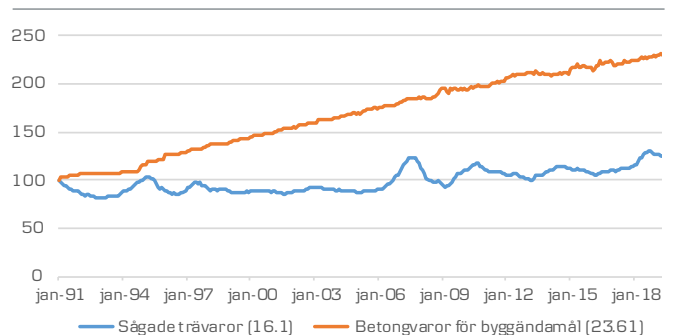

Källa: PWC, Danske bank

En av anledningarna till de låga rörelsemarginalerna kan vara den relativt svaga prisutvecklingen för sågverkens produkter. SCB har långa tidsserier för producentpriser för olika branscher. Ser vi på sågade och hyvlade trävaror så kan vi se att dessa har ökat med 30 % sedan år 2000. Om det är bra eller dåligt beror såklart på vad man jämför med. Konsumentprisindex har under samma period ökat med 34 % och producentprisindex som helhet med 40 %. Jämför vi med andra produkter som används inom byggindustrin är det ännu sämre. Fabriksblandad betong har ökat med 48 % under samma period, färdiga betongvaror för byggändamål med 59 % och stålkomponenter med 66 %.

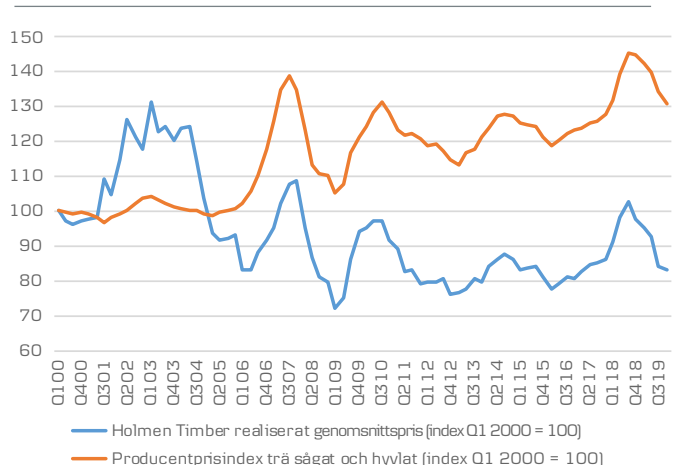
Går man längre tillbaka blir skillnaderna mellan sågade och hyvlade trävaror och betongelement ännu större. Se figur 2. Skillnaderna är så stora att vi frågar oss om SCBs producentprisindex verkligen kan stämma eller kan det vara så att de mäter fel sågade trävaror som inte längre är relevanta för sågverksindustrin? Vi vänder oss till börsnoterade Holmen där vi har volym och försäljningssiffror för affärsområdet Holmen Timber som gör att vi kan beräkna faktiska genomsnittliga försäljningspriser per såld kubikmeter sågad trävara per kvartal. Jämför vi dessa med SCBs producentprisindex för sågade och hyvlade trävaror ser det ut att stämma ganska väl – prisutvecklingen har varit skral. Se figur 3. Att Holmen Timbers realiserade genomsnittspriser föll i början av 2000-talet beror troligen på den omstrukturering och försäljningsmixförändring som genomfördes då.

Figur 2. Producentprisindex trävaror

Källa: SCB

Figur 3. Prisutveckling Holmen Timber jämfört med producentprisindex

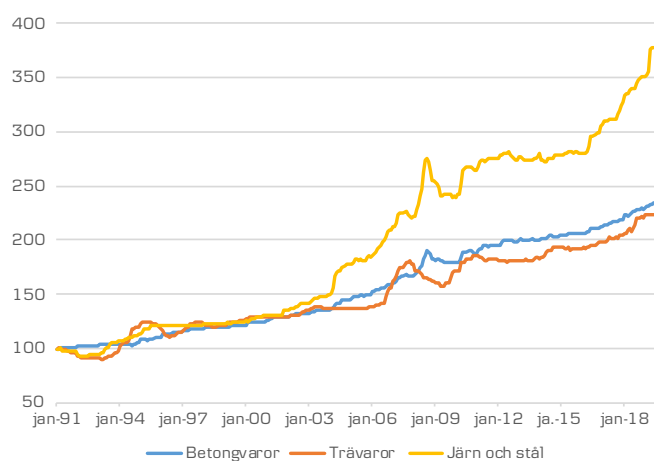

Källa: bolagsrapporter, SCB, Danske Bank

Betyder detta att det inte finns någon köpkraft eller förmåga att betala högre priser för sågade trävaror? Inte alls. Vi har tittat på statistik för byggindustrins kostnader, det så kallade faktorprisindex, även det från SCB. Här ser vi en betydligt bättre prisutveckling för trävaror. För byggföretagen har kostnaden för trävaror ökat med 74 % sedan år 2000, mer än dubbelt så mycket som producentpriserna för sågade och hyvlade trävaror. Inte bara det, faktorprisindex för trävaror har varit mycket mera lik den för betongvaror, som ökade med 88 % under samma period. Se figur 4. Så uppenbarligen finns det möjlighet att få bra betalt för sågade trävaror, det är bara det att det inte är sågverken som får det.

Figur 4. Byggmaterial i faktorprisindex för flerbostadshus

Källa: SCB, Danske Bank

Vad är förklaringen till den låga lönsamheten och svaga prisutvecklingen och kan den komma att ändras? En hypotes är att det beror på att många integrerade pappers- och massaföretag använder sina sågverk mera som ett sätt att få tag på virke och inte för att vinstmaximera i sågverken. Men det stämmer inte med bilden av att många av de mest lönsamma sågverksföretagen ingår i pappers- och massaföretag. Det kan också vara så att för stora skogsägare är sågverken ett sätt att maximera priserna på timmer, snarare än att maximera lönsamheten för sågverken. Men det förklarar inte varför hela branschen, även de som inte ingår i större papper- och massakoncerner, lider av svag lönsamhet. En annan anledning kan vara att bristande integration framåt i värdekedjan för många sågverksföretag. Istället överlåter man åt fristående hyvlerier, bygghandlare eller byggföretag att anpassa produkterna för exempelvis byggindustrin. Det är dock inte en helt enkel väg att gå för sågverksföretag då ökad specialisering av produktsortimentet ofta leder till en mindre strömlinjeformad produktionsprocess. Något som verkar vara utmärkande för lönsamma sågverksföretag är förmågan att maximera utnyttjandet av alla delarna av stocken för att optimera användningen av den dyra råvaran. Det säger oss att utvecklingen av nya produkter och värdekedjor kan vara avgörande för att sågverken ska kunna höja sin betalningsförmåga.

Av Oskar Lindström, Skogsanalytiker, Danske Bank

Massamarknaden

Oskar Lindström
Skogsanalytiker på
Danske Bank Markets Sverige.
www.danskebank.com

Massamarknaden och coronaviruset

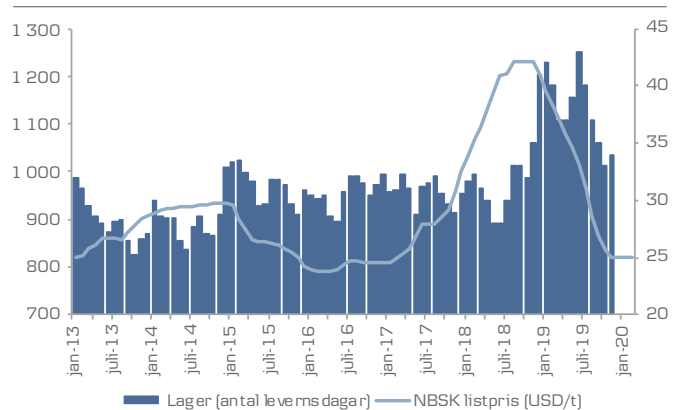
Allt tyder på att massapriserna är på väg upp från bottennivån kring 820 dollar per ton där den legat sedan i våras. SCA, Södra med flera annonserade prishöjningar på långfibrig sulfatmassa på 40 dollar per ton, med effekt i mars, med hänvisning till bättre efterfrågan och lägre globala producentlager. Detta är i linje med Konjunkturinstitutets förtroendebarmeter för pappers- och massaproducenter som bottnade på 90,7 i augusti stigit till 99,1 i januari. Vårt huvudscenario är att massapriset kommer att fortsätta att stiga under resten av året i takt med att massalagren sjunker, efterfrågan fortsätter att växa och utbudet är begränsat. Bland annat har ett massabruk i Nova Scotia i östra Kanada med en årskapacitet på cirka 0,3 miljoner ton fått stänga av miljöskalet och i British Columbia i västra Kanada har ett bruk fått stänga i (minst) 30 dagar på grund av virkesbrist. Europeisk massaproduktion har begränsats av den finska strejken i två veckor.

Coronaviruset är det största frågetecknet. De omedelbara effekterna är svåröverblickbara. Å ena sidan kommer stängda fabriker och begränsningar i logistik i Kina göra att produktionen av papper och importen av massa påverkas negativt, i alla fall på kort sikt. Samtidigt finns det rapporter om att mjukpapper (vars produktion till stor del bygger på importerad pappersmassa) är en av de första varorna att sälja slut när befolkningen börjat hamstra nödvändiga varor. Essity-ägda kinesiska mjukpappersproducenten Vinda har till exempel nämnts som en vinnare på ökad efterfrågan på mjukpapper i Kina. Det är även troligt att en ökad medvetenhet om vikten av handhygien kommer att leda till en långsiktig ökning av efterfrågan på mjukpapper för handavtorkning i offentliga badrum både i Kina och resten av världen, vilket i sin tur skulle leda till en ökad efterfrågan på massa.

Detta är viktigare än man kan tro för svenska skogsägare eftersom det är Kinas efterfrågan på mjukpapper som driver den globala efterfrågan på långfibrig sulfatmassa och därmed, indirekt, ligger bakom SCAs och Södras utbyggnad av sina massabruk. Den globala efterfrågan på långfibrig sulfatmassa är cirka 25 miljoner ton per år. Medan efterfrågan på långfibrig sulfatmassa i resten av världen har varit oförändrat eller till och med minskat något det senaste decenniet så har efterfrågan i Kina ökat kraftigt. Från omkring 4,5 miljoner ton 2010 till det dubbla idag, varav mjukpapper varit den snabbast växande användningsområdet med en genomsnittlig årtillväxt på 17 % (2007-2017) och står idag för omkring en

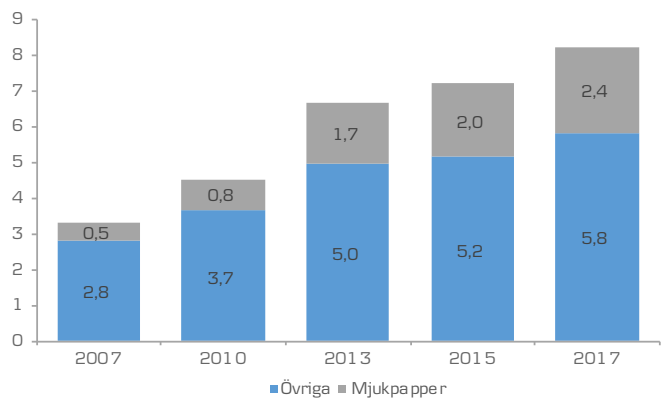
tredjedel av den kinesiska efterfrågan på långfibrig sulfatmassa. Trots denna snabba tillväxt så ligger Kinas konsumtion av mjukpapper på relativt låga nivåer, ungefär 6 kg per capita per år, vilket kan jämföras med omkring 16 kg per capita i Västeuropa och 25 kg per capita i Nordamerika.

Figur 5.
Pris på långfibrig sulfatmassa (NBSK) och globala producentlager

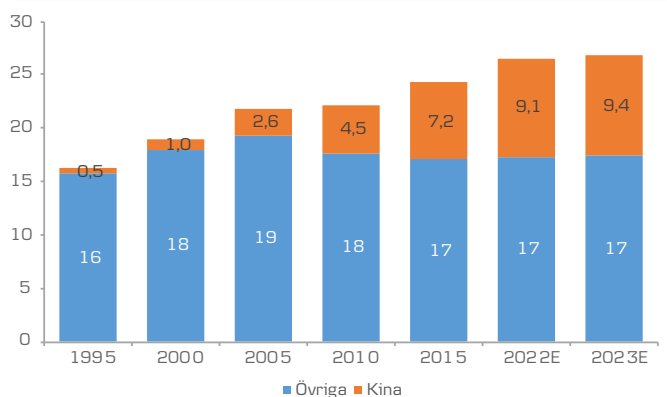
Källa: Fastmarkets, Danske Bank

Figur 6. Slutanvändning av långfibrig sulfatmassa i Kina per segment (milj ton per år)

Källa: Mercer International, PPPC

Figur 7. Global efterfrågan långfibrig sulfatmassa, BSK (milj ton per år)

Källa: Mercer International, PPPC

Banken analyserar trävarumarknaden

Försiktig optimism

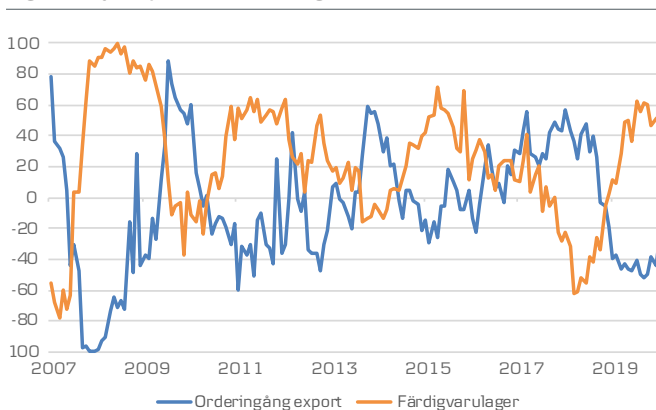
Efter förra årets kraftiga prisfall på sågade trävaror, på grund av en flod av insektsskadat timmer, så har marknaden nu bottnat. Fortsatt god efterfrågan i Europa, bättre efterfrågan på exportmarknader och en begynnande brist på vissa virkeskvaliteter ligger bakom denna bättre marknadsbalans. Detta stämmer väl med Konjunkturinstitutets konfidensindikator för svenska sågverk som bottnade i september och vi ser nu en fiskkrok uppåt. Se figur 8. Likaså statistiken för de svenska sågverkens färdigvarulager och nya exportorder visar på en vändning. Se figur 9.

Figur 8. Barometerindikator, sågverk

Källa: Konjunkturinstitutet

Figur 9. Nya exportordrar och lager

Källa: Konjunkturinstitutet

Om vi summerar våra samtal med sågverken är den generella bilden följande:

- Marknaden bottnade i fjärde kvartalet.
- Försäljningen och efterfrågan är förhållandevis god på alla marknader.
- Milt väder, virkesbrist i British Columbia och strejken i Finland har begränsat utbudet.
- Priserna på furu har börjat stiga från låga nivåer och har bottnat på gran.
- Kinesernas lager har bottnat.
- Containerbrist kan bli problem för exporten till Asien och Gulfen.

Goda marknader

I princip samtliga marknader ser bättre ut. Svenskt småhusbyggande har slutat falla och troligen stabiliserats på en lägre nivå samtidigt som byggandet av flerbostadshus och framför allt hyreshus har ökat. Se figur 10. I sin rapport för fjärde kvartalet ändrade till exempel Skanska sin prognos för svenskt husbyggande till neutral från tidigare negativ. Även den europeiska marknaden mår relativt bra. Brexit verkar inte ha satt något avtryck på den brittiska marknaden, snarare pekar brittisk statistik på att byggindustrins framtidstro ökat i början på året. Se figur 11. Exportmarknader i Nordafrika har återhämtat sig och flera beskriver nya order från Kina. Låga lager och problem med import från Ryssland på grund av coronaviruset tros ligga bakom. Från att tidigare ha varit en ren granmarknad har Kina även börjat importera furu. Coronavirusets spridning och dessa effekter på landets ekonomiska aktivitet gör dock utsikterna osäkra. Ännu ska dock inga kinesiska kunder ha avböjt order på grund av force majeure.

Figur 10. Svenskt husbyggande (utfall)

Källa: Konjunkturinstitutet

Figur 11. UK byggindustrin konfidensindikator

Källa: Bloomberg

USA allt mer intressant

Den marknad som verkligen framstår som allt intressantare är USA. Fortsatt starkt husbyggnande, den starka US-dollar och virkesbrist i British Columbia i Kanada skapar ökade möjligheter för europeiska och svenska sågverk. Dels har centraleuropeiska sågar kunnat sälja insektskadat virke för användning som regler. Men även svenska sågverk ser USA som en allt mera attraktiv marknad med möjlighet att skicka volymer som idag bland annat går till Nordafrika.

Figur 12. Amerikanska timmerpriser

Källa: Bloomberg

Begränsat utbud

En förklaring till den tightare marknaden är en begynnande brist på virke inom vissa kvalitéer och regioner. Till att börja med har den milda vintern gjort det svårt att få ut virke ur skogen. Inte bara i Sverige utan även i Centraleuropa och Ryssland har uttagen påverkats negativt. Främst är det bättre furukvalitéer som påverkats. Rysk export till Kina verkar också ha planat ut efter att ha stigit stadigt. Dels troligen på grund av ökad konkurrens från insektskadat virke från Centraleuropa men även som en effekt av gränskontroller mellan Ryssland och Kina till följd av coronaviruset. De svenska sågverksföretag vi har talat med om detta har inte sett att de ryska volymerna dykt upp på andra marknader.

Något som flera bolag vi pratat med lyfter fram är en begynnande brist på containrar för returfrakt till Asien och Gulfen. När kinesiska fabriker går på lågvarv på grund av corona-viruset så skeppas helt enkelt färre containrar till Europa. Givet att det tar cirka en månad för båt att ta sig från Kina till Europa så lär detta problem börja märkas på allvar inom två till sex veckor. I vanliga fall ligger priset för en returfrakt till Kina på cirka \$300-350 per 20-fots container (de flesta är dock 40-fots containers, det vill säga dubbla kostnaden). Förra gången containermarknaden blev tight, 2017, steg priserna till omkring \$800 per 20-fotscontainer. En liknande utveckling skulle kunna drabba containermarknaden under andra kvartalet i år (beroende på hur snabbt kinesiska fabriker börjar producera som vanligt igen).

KONTAKTA OSS!

Du har väl inte missat våra filmer & guider på webben? Oavsett om du är skogsägande privatperson, yrkesverksam i branschen eller letar efter drömgården kan du hitta värdefulla tips & råd på vår webbplats.

Bland annat kan du se våra filmer om:

- Att köpa gård
- Värdet på gården
- Ekonomin vid gårdsköpet

Du finner också tips och guider om vad du bör tänka på om du till exempel ska sälja din gård, investera i nya maskiner eller lägga om lån.

Har du frågor?

Kontakta någon av oss på affärsområdet Skog & Lantbruk. Vi hjälper vi dig gärna!

Våra kontaktuppgifter finner du enkelt via vår hemsida www.danskebank.se/lantbruk eller genom att ringa kundservice på 0752-48 45 42. Välkommen.

Timmer & Massaved

Stabil virkesmarknad med flera osäkerhetsfaktorer

Generellt är vi inne i en period med små eller inga prisrörelser på varken timmer eller massaved. Detta gäller på de flesta marknader i landet. Samtidigt finns det ett antal osäkerhetsfaktorer som skulle kunna rubba situationen mycket fort. Bortsett från coronaviruset så tänker vi framförallt på drivningsläget och granbarkborren. Det har varit mycket blött i markerna med svåra drivnings- och transportförhållanden i stora delar av södra och mellersta Sverige. Fortsätter nederbörden kan vi få se en situation med höga premier på, så kallade "barmarksposter", det vill säga områden med god bärighet och fina vägar. Å andra sidan, vänder vädret och vi får en torr och varm vår så kommer granbarkborrehärjningarna att sätta fart. Mot denna bakgrund får vi ändå glädja oss åt den mycket blöta vinterperioden i Sydsverige. Sannolikt får hela skogsbruket vänja sig vid dessa extrema väderförändringar som vi haft de senaste åren.

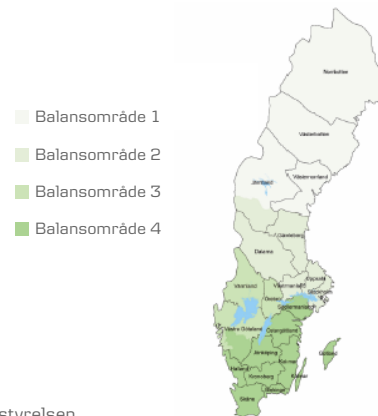
Ojämn lagersituation på massaved

Massavedspriserna har sjunkit i stora delar av landet under det senaste, dryga halvåret. Rörelsen har varit minst i norr och störst i Sydsverige. För huvudsortimentet barmassaved så är lagren extrema i norr och goda till balanserade i övriga landet, se figur 14. Utifrån situationen i norr skulle man lätt kunna dra slutsatsen att massavedspriserna skall ner betydligt i denna del av landet. Vi tror dock inte på en sådan utveckling. Såvitt vi kan bedöma så är huvuddelen av det stora lagret i SCAs händer. Volymerna är en konsekvens av den nystartade Östrandsfabriken, där man garderat sig med råvara under uppstarten för att inte riskera produktionsstopp. Övriga köpare i norra Sverige har en mer balanserad situation och vi lutar därför åt stillastående priser eller mycket begränsade prissänkningar på barmassaved, i norra Sverige. Detta gäller också övriga landet. Prisnivåerna är historiskt goda så det finns ingen anledning att hålla inne på gallringar av prisskäl. När det gäller löv- och färsk granmassaved så får vi signaler om en tight situation i mellersta och södra Sverige. Detta skulle kunna ge premier på lövmassaved.

Inga överskott på färskt timmer

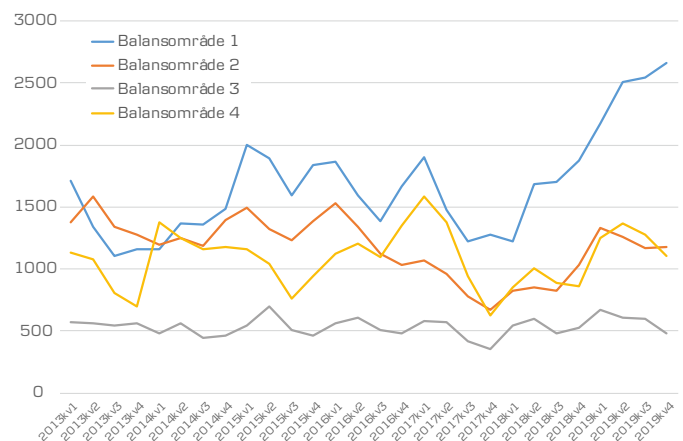
Även om vi kan skönja vissa ljusningar i trävarukonjunkturen så sitter fortfarande sågverken med pressad prisbild under det närmaste kvartalet. Ett antal har sågat med röda siffror de senaste kvartalen och även första kvartalet 2020 lär bli ett sådant för flera aktörer. Alla sågverk vi talat med har goda rotstående lager men från Mellansverige och söderut har drivnings- och transportförhållanden varit extremt utmanande. Men som en virkeschef uttryckte det. "Det är för jäkligt, men på något sätt löser vi logistiken och anpassar oss till en ny klimatsituation." Mot denna bakgrund är försörjningssituationen balanserad i hela landet. Vissa sågverk har brist på talltimmer och det syns tydligt i att prisskillnaden mellan tall och gran har krympt ihop rekordartat i framförallt södra Sverige, se figur 15. Vi tror att timmerpriserna kommer att ligga fast under våren i stora delar av landet. Lokala premier på talltimmer och färsk gran kommer att förekomma. I Sydsverige avgörs timmerpriserna av granbarkborreskadorna. Får vi en ny chock i vår så lär grantimmerpriserna ligga still utan premier fram till i höst.

Figur 13. Karta över balansområden

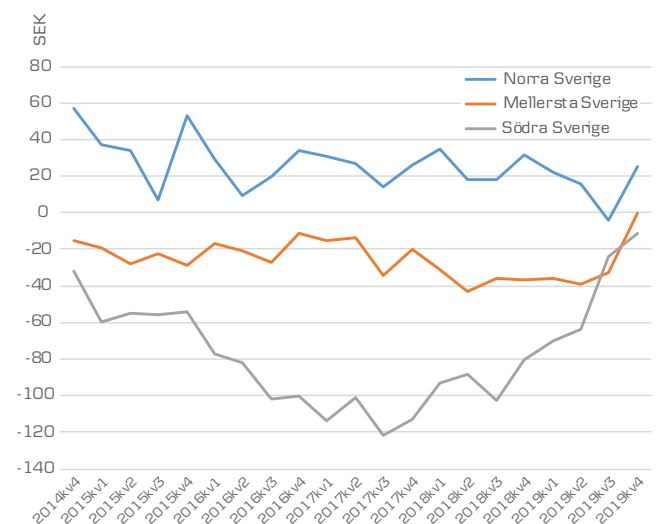
Källa: Skogsstyrelsen

Figur 14. Lager barmassaved (1 000 m³ub) per virkesbalansområde

Källa: Skogsstyrelsen

Figur 15. Prisskillnad tall- och grantimmer SEK. (När grantimmerpriset är högre än talltimmerpriset hamnar kurvan under noll.)

Källa: Skogsstyrelsen

Råd till skogsägarna

Skall man avverka eller vänta?

Efter en period med fallande virkespriser, framförallt i mellersta- och södra Sverige känner vi nu att virkesmarknaden håller på att plana ut. Detta på en förhållandevis hög prisnivå i de flesta områden och på de flesta sortiment. Är detta konjunkturbotten? I så fall blev det en väldigt mild prispress på virket denna gång. Eller är det bara en platå inför nästa sänkning? Svaret finns bara i stjärnorna just nu.

Vi lever i en exceptionellt osäker omvärld, med en mycket lågt värderad krona och en allmän konjunkturdämpning i Europa. Vi är därför väldigt ödmjuka i våra råd. Har du funderat på att avverka så är det inget dåligt läge nu men var noga med att få eventuella påslag i kontraktet. Talltimret har stärkts gentemot grantimret och vi vet inte om detta är tillfälligt. Det känns som ett bra läge att prioritera talldominerade bestånd. Goda drivningsförhållanden kan bli en betydande trumf på hand i en förhandlingssituation.

Fortsatt 100 % fokus på barkborreskadad skog.

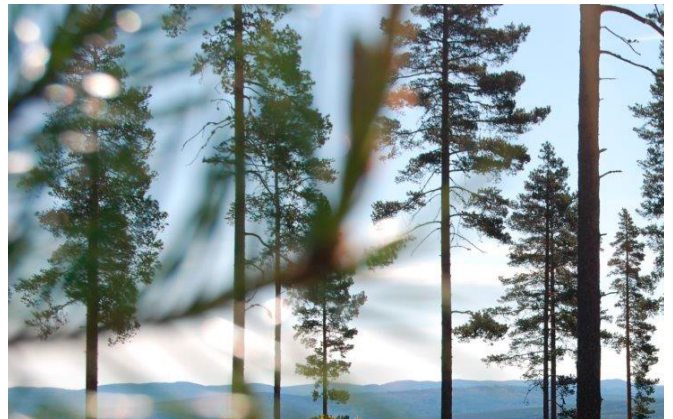
Johan Freij
Affärsområdeschef, Skog och Lantbruk
Danske Bank Sverige

Bråttom med höstens barkborreskadade skog

Nu är det riktigt bråttom att komma ut och inventera din skog för att säkerställa att du får ut skog som angreps i höstas. Det kan handla om mycket stora värden att spara om du får ut det innan vårsolen tittar fram. Lägg alla tillgängliga resurser på detta om du har skog i drabbade områden.

Foto: Skogsstyrelsen

Södra Sverige

Först av allt ett fortsatt fokus på barkborreskadad skog. Här kan det vara regioner med brist på talltimmer vilket kan vara en möjlighet för dig som skogsägare. I syd kan det lokalt finnas köpare som har brist på färsk, oskadad gran.

- Fokusera på barkborreskadad skog. Inventera igen.
- Ut och röj - det är som skönast nu.
- Gallra - prismässigt är det fortsatt bra läge för gallring av alla bestånd.
- Slutavverkning - kolla med virkesköparen. Styr mot talldominerade bestånd.

Mellansverige

I södra delarna av Mellansverige och framförallt de Alfridedrabbade områdena har stora barkborreskador. Ut och inventera. Det är hög tid. Virkesmarknaden är fortsatt spretig med variation i prisbilden. Därför känns det extra noga prisnivån med din virkesköpare.

- Röj för fulla muggar utan mygg, snö och löv.
- Fortsätt förstagallra, se det som skogsvårdande åtgärd med visst netto.
- Överväger du senare gallringar så kolla behovet av massaved och pris med din virkesköpare.
- Fokus på tall vid slutavverkning.

Norra Sverige

Fortsatt bra priser i norr och mycket måttliga prissänkningar. Finns ingen anledning att konjunktur Anpassa avverkningen i denna del av landet så länge du kollar prisbilden med din virkesköpare.

- Gallring i alla former rekommenderas. Vid sena gallringar konsultera med någon skogskunnig. Det är nästan alltid bättre att vänta till slutavverkning om du kommer in sent i beståndet.
- Fortsatt vettigt läge att slutavverka, kolla av priset. Sannolikt tall före gran.

Kända profiler ger sin syn på virkesmarknaden

Kända profiler inom skogsnäringen ger sin syn på marknaden och råvarusituationen.

Måns Johansson
Koncernchef, **Vida**
www.vida.se

Trävaror: Försäljningen går bättre nu efter en bra start redan i januari, vilket gett ett ökat självförtroende. Vi tror på prishöjningar inför andra kvartalet och det gäller egentligen på alla marknader. USA sticker ut som vår bästa marknad och exporten

till USA från Europa har varit avgörande för att balansera marknaden och skapa ett pristryck uppåt. Dessutom märker vi faktiskt ett ökat intresse från kinesiska köpare i denna stund, vilket vi inte sett på väldigt länge. Det är dock extremt svårt att få tag i containers vilket påverkar alla negativt. Det är beroende på en kombination av det kinesiska nyåret och coronaviruset vilket gör att det inte kommer hit containrar från Kina. Detta är ett problem.

Timmer: Det är blött i skogen med besvärliga drivningsförhållanden. Vi har ett stort rotstående lager som till stora delar är kontrakterat långt tidigare. Orsaken att det inte sjunkit är det fokus vi haft på barkborreskadad skog under 2019. Nykontrakteringen är nu svagare än normalt.

Massaved: Inga direkta lager och bra avsättning ger en bra balans för oss på massaveden.

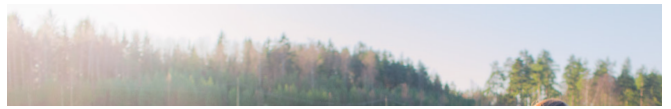

Peter Wigert
Vd, **AB Karl Hedin**
www.abkarlhedin.se

Trävaror: Efter omständigheterna med lågkonjunktur och en tung höst så känns det relativt bra. Vi anar en ljusning vid horisonten. Lagren av sågade trävaror stiger inte längre och branschen har inte sågat sönder marknaden. Efterfrågan har hela tiden

funnits även om priserna varit under press så konjunkturvändningen för trävaror borde komma under året. Det stora orosmolnet är Kina där vi, dels inte vet vart efterfrågan tar vägen men även containersituationen. Exporten från Kina till Europa har minskat på grund av kinesiska nyåret och därefter coronaviruset vilket skapat brist på containrar. Rederierna hanterar situationen genom att ta till så kallade "blank sailings" där fartyg tas ur drift. Det ser ut att få en påverkan på fraktkapaciteten även för andra kvartalet.

Vedpriser: Vad gäller massaveds- och timmerpriser är vår bedömning att priserna ligger still åtminstone fram till sommaren.

Olle Berg
Direktör, Marknad och Affärsutveckling, **Setra**
www.setragroup.com

Trävaror: Det är en väldigt speciell situation. Marknaden bottnade under fjärde kvartalet och i januari började furan att vända uppåt, från väldigt låga nivåer. För furan ser det fortsatt positivt ut medan granlagren

fortfarande är för höga men balanserna ser mycket bättre ut än tidigare. Alla marknader är faktiskt i spel. Det är riktigt bra i USA, som är en viktig tagare för vissa insektsskadade kvaliteter. I Europa sjunker efterfrågan sakta. Kinesiska lager har bottnat och det såg lite bättre ut men nu är det osäkert vad som sker i och med coronaviruset. Det levereras cirka 2 miljoner kubikmeter till Kina från Finland och cirka 700 000 kubikmeter från Sverige, så det kan rubba marknadsbalansen. Det finns dock inga tecken på att kinesiska kunder inte tar emot leveranser på grund av force majeure. Samtidigt har utbudet begränsats. I Europa har det milda vädret gjort det svårt att få ut timmer ur skogen och den finska strejken tog bort cirka 1 miljon kubikmeter från marknaden i januari-februari. Det märks också att Kanada börjar få svårt att försörja den växande amerikanska marknaden och Rysslands export till Kina har begränsats av oron för coronavirusets spridning.

Timmer: Vi har timmer men problem med att få in timmer beroende på väder. Det är ont om tall men bättre tillgång på gran. Många allokera skördare till gran på grund av insektangreppen. Det kommer att fortsätta under våren.

Massaved: Priserna fortsätter ned.

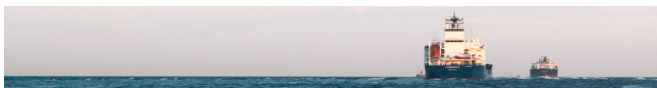

Johan Padel
Affärsområdeschef Trävaror, **Holmen**
www.holmen.com

Trävaror: Det känns rätt så bra - marknadsbalansen är på väg att rätta till sig och utbud och efterfrågan är i balans. Prisfallet är slut. Trots en lite lägre nybyggnation i Sverige så är det bra efterfrågan. En positiv marknadsutveckling i USA med lägre

utbud från British Columbia skapar möjligheter, inte bara för barkborreskadat timmer utan även för friskt virke. I takt med att USA blir viktigare kan det skapa möjlighet att minska beroendet av Nordafrika. Samtidigt har det varit blött, inte bara i Norden utan även i västra Ryssland och Baltikum, vilket begränsat utbudet därifrån.

Timmer: Det är rätt stabilt. Även om det är svårare att få ut timmer ur skogen så rullar det på. Har bra lager men inte överösta som i somras.

Fastighetsmarknaden

Erik Backman
Skogs & Lantbruksspecialist
Danske Bank Östergötland
www.danskebank.se

Helåret 2019 noterades återigen prisrekord på skogsfastighetsmarknaden. Under 2019 var prisuppgången enligt LRF Konsults statistik 1,4 % i hela riket, fördelat enligt figur 17. Prisuppgången är driven av försäljningar i södra Sverige,

detta trots att året bestod av kraftiga granbarkborreangrepp, lägre virkespriser och svagare konjunkturprognoser.

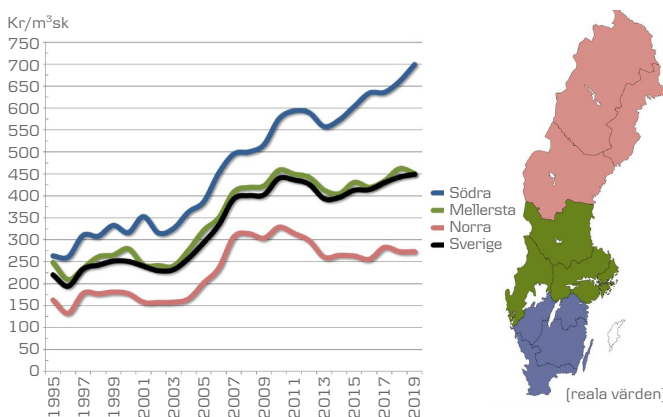
Mäklarna spådde på försommaren 2019 att det skulle råda större försiktighet på marknaden, men när året summeras kan vi konstatera att problematiken på virkesmarknaden under året inte har så stor effekt på fastighetspriserna. Detta ser vi inte minst vid analys av Jönköping, Kalmar och Kronoberg, där granbarkborreangreppen under året varit stora men LRF Konsults prisstatistik ändå vittnar om en prisuppgång på 11,5 % jämfört med fjolåret. Dock ska man vara medveten om att variationen på fastighetsmarknaden lokalt kan vara stor, vilket inte alltid syns i en statistik baserad på stora regioner.

De mäklare vi pratat med tror på en fortsatt stor investeringsvilja i skogsmark under 2020, men en utplaning av prisutvecklingen och en viss retroaktiv anpassning till rådande virkesmarknad.

Vad styr marknadsvärdet och vilka faktorer bör analyseras?

På en fastighetsmarknad med ett lågt utbud och en hög efterfrågan blir utbudet som sådant och virkesförrådet de största värdepåverkande faktorerna. Boniteten har enligt statistiken ingen större påverkan på priset i Svealand och Götaland medan en avvikande bonitet påverkar priset +/- 3 % i Norrland. På lång sikt får boniteten en stor påverkan på avkastningen, vilket innebär att spekulanten av en fastighet borde värdera bonitet som en starkare prispåverkande faktor. Kanske är det just detta vi ser i Dalarna, där utbudet varit förhållandevis högt sista året och köparna då analyserat fastigheterna mer noggrant och betalat rätt pris för rätt fastighet.

Figur 16. Skogsmarkspriser i Sydsverige, kr/m³sk, 1995 - 2019

Thomas Persson
Mäklare på LRF Konsult i Mora
www.lrfkonsult.se

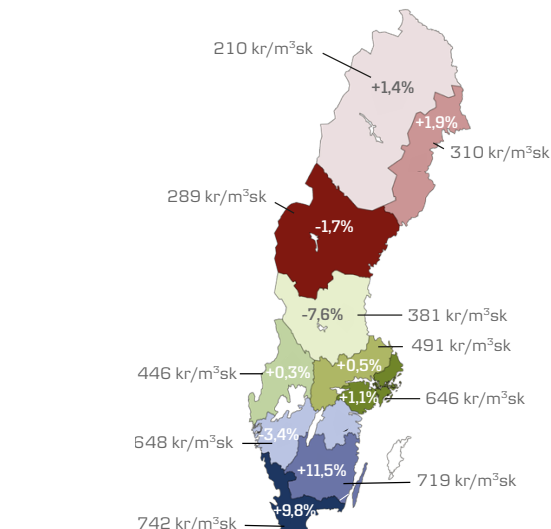
I Dalarna har intresset varit något svalare under 2019, vilket LRF Konsults statistik vittnar om med en prisnedgång på 7,6 % jämfört med fjolåret. Färre budgivare på saluförda objekt beror troligtvis på att utbudet varit starkt i området de senaste åren. Sjunkande timmerpriser under 2019 bör även ha varit en bidragande orsak. Nu tror vi att marknaden har nått botten, inte minst med tanke på att den befarade lågkonjunkturen ej verkar slå så hårt, timmerpriset har stabiliserats och intresset att investera i skog generellt fortsatt är starkt. Starkast efterfrågan ser vi på mindre objekt som många klarar att finansiera med egna medel, fastigheter med jämn åldersklassfördelning samt fastigheter med bra vägnät och hög andel tall.

Viktor Danielsson
Vd, Karl Danielsson Egendom AB
www.karldanielsson.se

2019 har varit ett fortsatt starkt år med ökande priser och stort intresse från köparna. Granbarkborreskador har inte haft så stor påverkan som man från början kunde tro och de latenta riskerna kring angreppen har inte märkts av i slutpriserna på de fastigheter som vi sålt under 2019. Intresset från juridiska personer att förvärva skog är fortsatt starkt och ökande, både avseende privata bolag och institutioner. Institutionerna är en växande köpargrupp med god likviditet i bolag som ser skog som en långsiktig och hållbar investering. Av våra sålda fastigheter säljs cirka 30-40 % till juridiska personer. Tidigare har uppfattningen varit att detta ger en premie på fastighetsvärdet om 10-15 %, men nu är vi uppe i cirka 30 % premie på enskilda objekt. 2020 bör bli ett intressant år, med många spännande objekt på väg ut på marknaden.

Figur 17. Skogsfastighetspriser helår 2019 och ett års procentuell prisutveckling.

Ränta & valuta

Bankens chefsekonom Michael Grahn ger sin syn på ränte- och valutasituationen. <http://danskeanalyse.danskebank.dk>

Corona - nytt osäkerhetsmoment

Osäkerheten kring de globala utsikterna fortsätter: efter att ett så kallat "fas 1"-avtal nåtts mellan USA och Kina och Brexit nu är avklarat så har Coronavirusets framfart orsakat kraftiga produktions- och leveransstörningar i

Kina vilket påverkar den globala tillverkningsindustrin. Det kommer till exempel rapporter om att det råder brist på containrar för exportindustrin. Vi bedömer dock att effekten är temporär även om det i skrivande stund är svårt att sja om när botten är nådd. I synnerhet som viruset nu sprider sig runt om i världen och sätter skräck i de finansiella marknaderna. Flera internationella bedömare och även Danske Bank har dragit ner tillväxten för världsekonomin. Vi har ännu inte sifersatt effekten på svensk ekonomi, men regeringens bedömning är att BNP-tillväxten dämpas med 0,3 procentenheter. Vid sidan av industrin är det troligt att flygindustrin, hotell- och restaurangnäringen samt kulturevenemang som teater, bio och konferenser drabbas hårt. Regeringen visar ingen påtaglig handlingskraft, men man kan notera att man i samråd med näringslivet är på väg att införa "korttidsarbete", en åtgärd för att undvika varsel under nuvarande omständigheter.

Januari-inflationen mätt som KPIF och underliggande KPIF exkl. energi föll bägge ut betydligt under Riksbankens helt nya prognos som gjordes så sent som den 12 februari. Vi räknar med att KPIF och KPIF exkl. energi landar på 1,0 % yoy resp. 1,5 % yoy i februari och sedan fortsätter ännu lägre under loppet av året. Som en följd av detta torde inflationsförväntningarna falla. Vi ser inte heller några särskilt goda utsikter för att den kommande lönerundan höjs väsentligt och därmed kan bidra till en högre inhemsk inflation. En starkare krona, fallande energipriser och potentiellt ett ras i charterpriserna under våren utgör en påtaglig riskbild.

Riksbanken höjde som väntat reporäntan i december, vilket egentligen inte var motiverat utifrån inflationsmålet, och signalerade därefter förändrad ränta under de kommande åren. Den bedömningen var oförändrad i februari. Mot bakgrund av att vi gör en betydligt svagare bedömning av både de real-ekonomiska och inflationsutsikterna än Riksbanken, samt massiva stimulansinsatser från centralbanker internationellt (BoJ, Fed, BoC) och finanspolitiskt (IMF, amerikanska kongressen) så

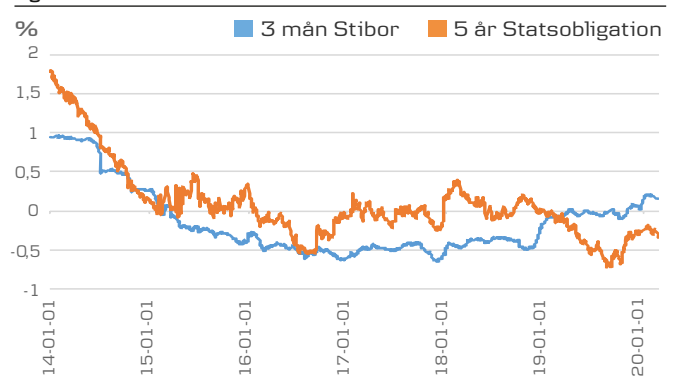
räknar vi med att Riksbanken får ta tillbaka decemberhöjningen redan vid det kommande aprilmötet. En konsekvens av detta är att kronan bedöms fortsätta försvagas mot USD, EUR och GBP. Den sistnämnda har dessutom avancerat mot kronan sedan det brittiska valet om Brexit i mitten av december.

Tabell 1. Prognos ränta & valuta Danske Bank

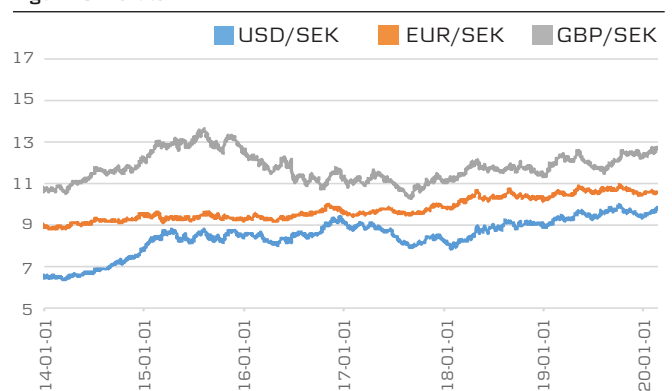
	Spot	3m	6m	12m
3m Stibor	0,15	0,15	0,15	0,15
5 år statsobligation	-0,34	-0,25	-0,15	-0,05
USD/SEK	9,81	9,91	9,91	9,73
EUR/SEK	10,60	10,60	10,80	10,80
GBP/SEK	12,66	12,33	12,13	12,86

Källa: Danske Bank (Spotdatum 2020-02-20)

Figur 18. Ränta

Figur 19. Valuta

Källa ränta och valuta graf: Danske Bank

Om Danske Bank

Danske Bank i Sverige är en fullservicebank med ett brett utbud av produkter och tjänster inom sparande och placeringar, pension och försäkring, finansiering och betalningar samt riskhantering. Banken ingår i Danske Bank Group, ett börsnoterat aktieföretag på Köpenhamnsbörsen och en av Nordens största finanskoncerner med över 400 kontor i 15 länder. Danske Bank i Sverige har ett 30-tal bankkontor och sex regionala finanscenter och etablerades i Sverige i samband med förvärvet av Östgöta Enskilda Bank. För mer information besök www.danskebank.se

Ansvarig utgivare

Johan Freij
Affärsområdeschef, Skog och Lantbruk
Danske Bank Sverige
Telefon 0752-48 12 61

Jag tar gärna emot synpunkter och idéer från dig som läsare. Skicka dem till: johan.freij@danskebank.se